

Content Analysis Journal of "Islamic Financial Researches"

Davoud Rajabzadeh*

Reza Golami-Jamkarani**

10.30497/ifr.2024.246502.1895

Abstract

The purpose of this study is to know the content characteristics of the articles published in the journal of Islamic financial research in order to explain its effects in the Islamic financial literature of Iran. Other goals of this research include examining the subject trends of the articles, the authors' contribution pattern, their gender and education level, the most productive universities, educational and research organizations and institutions, as well as examining the type and method of research used by researchers. In this descriptive research-content analysis, the content analysis of 193 articles in 23 issues of the Islamic Financial Research Journal was done. The findings of the research show that 317 people were involved in writing the articles, of which 88.01% were men and 11.99% were women. Among them, 24.61% are assistant professors, 11.67% are associate professors, about 30.28% are doctoral candidates and the rest are at other scientific levels. Also, 86.53% of the published articles were the result of group work and 13.47% were the result of individual work. In examining the organizational affiliation of the authors, Imam Sadiq University is the most active with 26.18%, and AllamehTabatabai, Tehran and Shahid Beheshti Universities are in the next ranks, and also in terms of subject matter, 24.87% of the articles published in In the field of Islamic banking, 23.32% was in the field of Islamic financing tools, and 15.03% in the field of capital market, and 7.25% in the field of Islamic financial jurisprudence and the rest in other fields. The results show that the process of publishing articles in the field of Islamic financial research has been improved by the journal and Islamic financial literature has found a new place in the research fields.

Keywords: Islamic Financial Researches, Islamic Financial, Content Analysis; Journal; Iranian Islamic Accounting.

JEL Classification: A13, C18, G40

* Young Researchers Club, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran; PhD Student, Accounting Department, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran.
d.rajabzadeh@iau.ac.ir 0000-0003-3519-9286

** Faculty Member, Accounting Department, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran (Corresponding Author).

reza.gholami@iau.ac.ir

 0000-0003-1895-6660

Received: 2024/06/15

Accepted: 2024/10/16

تحلیل محتوای نشریه «تحقیقات مالی اسلامی»

داود رجبزاده* رضا غلامی جمکرانی**

چکیده

هدف از این مطالعه شناخت ویژگی‌های محتوایی مقاله‌های منتشر شده در نشریه «تحقیقات مالی اسلامی» به منظور تبیین آثار آن در ادبیات مالی اسلامی ایران است. اهداف دیگر این پژوهش شامل بررسی گرایش‌های موضوعی مقاله‌های، الگوی مشارکت نویسندگان، جنسیت و سطح تحصیلات آن‌ها، پرتولیدترین دانشگاه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی و همچنین بررسی نوع و روش تحقیق مورد استفاده پژوهشگران است. در این پژوهش که از نوع توصیفی - تحلیل محتوا است به تحلیل محتوای ۱۹۳ مقاله موجود در ۲۳ شماره از نشریه «تحقیقات مالی اسلامی» بین سال‌های ۱۳۹۰ لغایت ۱۴۰۱ پرداخته شده است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که ۳۱۷ نفر در نگارش مقاله‌های نقش داشته‌اند که از این تعداد ۸۸/۰۱ درصد را آقایان و ۱۱/۹۹ درصد را خانم‌ها تشکیل داده‌اند. از این بین ۲۴/۶۱ درصد استادبار، ۱۱/۶۷ درصد دانشیار، حدود ۳۰/۲۸ درصد دانشجوی دکتری و مابقی سایر سطوح علمی هستند. همچنین از مقاله‌های منتشر شده ۸۶/۵۳ درصد حاصل کار گروهی و ۱۳/۴۷ درصد حاصل کار انفرادی بوده‌اند. در بررسی وابستگی سازمانی نویسندگان، دانشگاه امام صادق علیه السلام با ۲۶/۱۸ درصد فعال‌ترین و دانشگاه‌های علامه طباطبایی، تهران و شهید بهشتی به ترتیب در رتبه‌های بعدی قرار دارند و همچنین از نظر موضوعی ۲۴/۸۷ درصد مقاله‌های منتشر شده در حوزه بانکداری اسلامی، ۲۳/۳۲ درصد در حوزه ابزارهای تأمین مالی اسلامی و ۱۵/۰۳ درصد در حوزه فقه مالی اسلامی و ۷/۲۵ درصد در حوزه نهادهای مالی اسلامی و الباقی در سایر حوزه‌ها بوده است. نتایج نشان می‌دهد که روند انتشار مقاله‌ها در حوزه مالی اسلامی از سوی نشریه بهبود یافته است و ادبیات مالی اسلامی جایگاه جدیدی در حوزه‌های تحقیقاتی یافته است.

واژگان کلیدی: تحقیقات مالی اسلامی، مالی اسلامی؛ تحلیل محتوا، نشریه، حسابداری ایرانی اسلامی.

* باشگاه پژوهشگران جوان، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران؛ دانشجوی دکتری، گروه حسابداری، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران
d.rajabzadeh@iau.ac.ir

** عضو هیأت علمی، گروه حسابداری، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران (نویسنده مسئول)
reza.gholami@iau.ac.ir

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۷/۲۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۳/۲۶

مقاله مدت ۹ روز جهت اصلاحات نزد نویسندگان بوده است.

مقدمه

نشریات علمی یکی از پرکاربردترین مدارک و منابع علمی به‌شمار می‌روند که امروزه نویسندگان و پژوهشگران رشته‌های مختلف در سطح وسیعی به آن‌ها توجه کرده و از آن‌ها بهره‌برداری می‌کنند. مقاله‌های این نشریات به دلیل تازگی و سرعت در عمل در ارائه آخرین دستاوردهای علمی، تنوع و کوتاه بودن مطالب، ارزان بودن، ارائه تحلیل‌های دقیق‌تر از موضوع‌های پیچیده علمی، دسترسی آسان‌تر و ارائه نقدها و بررسی‌های علمی، بستری برای انتشار و ارائه جدیدترین نتایج و دستاوردهای پژوهش‌های حوزه‌های مختلف علمی به‌شمار می‌روند و به سبب این ویژگی، در میان سایر مدارک و منابع علمی از جذابیت بیشتری برای نویسندگان و پژوهشگران و در مقایسه با کتاب‌های علمی از روش و اعتبار علمی بیشتری برخوردار هستند (رضایت، ۱۳۹۴).

جدیدترین یافته‌های علمی بیشتر در نشریات علمی منتشر می‌شود و این نشریات از منابع مهم اطلاعات علمی و فنی در جهان کنونی محسوب می‌شوند. لذا بسیاری از مراکز و مجامع علمی و فرهنگی می‌کوشند نشریه‌ای برای اشاعه اطلاعات مدنظر خود یا مجرای برای ارتباط با مخاطبان بالفعل و بالقوه خویش بیابند.

تولید علم به معنای ارائه دانش و نتایج جدید و نواز بعد نظری و علمی است که در مستندات علمی قبلی وجود نداشته باشد (شیری و زلفی‌گل، ۱۳۸۹). آشنا، یوسفی و صادقی (۱۳۸۳) ادعا می‌کنند که ما در آستانه ورود به جوامع علمی هستیم که فقط تکیه به منابع مالی و افزایش سرمایه موردتوجه نیست بلکه گسترش مرزهای دانش و تولید علم باهدف افزایش توان تولید مدنظر است؛ بنابراین در دنیای امروز نقش تولید علم و گسترش آن مسأله‌ای اجتناب‌ناپذیر است.

مقوله تولید علم و ارزیابی آن به‌وسیله تحقیقات علم‌سنجی همیشه موردتوجه قرار می‌گیرد (محمدی، متقی دادگر و مطهری‌نیا، ۱۳۹۴). رایج‌ترین روش ارزیابی فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی هر کشوری استفاده از فن‌های علم‌سنجی است که براساس پدیده‌آوردندگان، حجم تولیدات علمی، استنادها و نشریات علمی صورت می‌گیرد (گرامی‌راد، محمدی و سرلک، ۱۳۹۳). لذا قابل‌تصور نیست کشوری که تمایل داشته باشد به پیشرفت‌های جهانی نائل آید ولی به توسعه علمی نپردازد. حال آنکه انسان ناگزیر به

پیمودن این مسیر است، ضروری است که تمام فعالیت‌های علمی و پژوهشی متصدیان این حرکت مورد ارزیابی و بررسی قرار گیرد تا آثار ارزشمندتر از آثار کم‌اهمیت متمایز گردند (عصاره، قانع و رحمانی سفیدویه، ۱۳۸۹، ص. ۸۷).

هدف اصلی پژوهش حاضر، شناخت ویژگی‌های محتوایی مقاله‌های نشریه «تحقیقات مالی اسلامی» است.

نشریه «تحقیقات مالی اسلامی» به‌عنوان اولین نشریه تخصصی مالی اسلامی و باهدف تولید ادبیات اسلامی و بومی در حوزه مالی، در کشور ایران شروع به کار نموده است و می‌تواند معرف تحقیقات این حوزه به جامعه جهانی اسلامی در سطح ایران باشد، لذا کسب شناخت در خصوص تعداد کل مقاله‌های منتشرشده، جنسیت مشارکت‌کنندگان، نویسندگان پرتولید، وابستگی سازمانی و سطح علمی نویسندگان، گرایش‌های موضوعی مقاله‌ها و روش‌های تحقیق به‌کاررفته در تولید این مقاله‌ها، به‌عنوان سایر اهداف می‌توان اشاره نمود؛ بنابراین با توجه به رسالت این نشریه در تولید ادبیات اسلامی در حوزه مالی و ارتقا و تحول سطح علمی و تخصصی دانش مالی با رویکرد اسلامی - ایرانی و پاسخ‌گویی به نیازهای کاربردی سازمان‌ها و نهادهای مالی در زمینه‌های تخصصی، ارزیابی روند فعالیت‌های صورت پذیرفته امری ضروری است که می‌تواند مسیری را پیش روی محققان، جهت جبران کاستی‌ها در حوزه مالی اسلامی و البته تکیه بر جنبه‌های قدرت و اصالت تحقیقات موجود مهیا و بالطبع بیانگر اولویت‌های پژوهشی آتی نشریه باشد.

۱. مرور بر ادبیات پژوهش

تحلیل محتوا روشی استاندارد است که برای مطالعه و شناسایی ویژگی‌های اطلاعات ثبت‌شده نظیر نشریات، کتاب‌ها و وبگاه‌ها به کار می‌رود و پژوهشگر را قادر می‌کند که حجم زیادی از اطلاعات را باهدف بررسی روند موضوعی و محتوایی منابع، به‌آسانی به‌صورت سازمان‌یافته درآورد. رهنمای رودپشتی، بنی‌طالبی دهکردی و کاویان (۱۳۹۳) در مقاله خود با عنوان «تحلیل محتوای نشریات دارای رتبه علمی-پژوهشی رشته حسابداری در ایران» اظهار داشتند؛ از نظر نهاد اجتماعی علم، نشریات علمی دارای دو نقش و کارکرد برجسته تولید علمی و ارتباط علمی در تمامی حوزه‌های معرفتی هستند و علاوه بر آن نقش فزاینده‌ای در رشد و توسعه‌یافتگی دانش بشری ایفاء می‌کنند که از

آن میان می‌توان به بررسی نقش نشریات علمی در رشد و توسعه دانش حسابداری پرداخت. به دلیل نزدیکی محتوای برخی نظریه‌های تخصصی و روش‌شناسی آن‌ها، امکان درج مطالب هر حوزه در نشریات حوزه‌های دیگر وجود دارد. از سوی دیگر برخلاف عنوان و حوزه موضوعی نشریات تخصصی، مشاهده می‌شود که مقاله‌های سایر حوزه‌ها نیز در نشریات با حوزه موضوعی متفاوت به چاپ می‌رسد. بر این اساس تحقیقی با استفاده از فن تحلیل محتوا انجام گرفت که نتایج نهایی و جمع‌بندی آن به قرار ذیل است: داده‌ها نشان می‌دهد که اولویت‌های انتشاراتی در مجموع ۱۱ نشریه علمی دارای رتبه علمی در رشته حسابداری براساس عنوان آن‌ها به ترتیب عبارتند از ۲۹ درصد مقاله‌ها با موضوع حسابداری مالی و ۲۴ درصد مقاله‌ها با موضوع مالی است و روند پرداختن به موضوعات مالی در نشریات علمی حسابداری رو به افزایش است. ۲۲ درصد مقاله‌ها به موضوع حسابداری مدیریت، ۱۴ درصد به موضوع حسابرسی، ۶ درصد مدیریت و تنها ۵ درصد مقاله‌ها به موضوع حسابداری دولتی پرداخته‌اند که نشان می‌دهد در ایران میزان علاقه به انجام تحقیق با موضوع حسابداری دولتی بسیار کم است. درحالی‌که انجام چنین تحقیقاتی نقش مؤثری در تحلیل وضعیت مالی دستگاه‌های دولتی داشته و کمک شایانی به برنامه‌ریزی‌های آینده دولت خواهد نمود.

زکی (۱۳۸۵) در مقاله‌ای با عنوان «بررسی تحلیل محتوای گرایش‌های پژوهشی در نشریات علمی مدیریت»، با روش تحلیل محتوا به بررسی ۲۸۶۸ مقاله در چهار نشریه علمی مدیریت پرداخت که در سال‌های ۱۹۸۱-۲۰۰۱ میلادی منتشر گردید. نتایج پژوهش مذکور نشان داد که نزدیک ۴۶ درصد از مقاله‌ها، دو مؤلف و ۳۲ درصد از آن‌ها یک نویسنده دارد. بیشترین مقاله‌ها یعنی ۴۱ درصد، مربوط به نشریه دانشگاهی مدیریت و کمترین آن‌ها به نشریه علم سازمانی اختصاص داشت. بیشترین مقاله‌ها یعنی ۳۲ درصد مربوط به دوره زمانی ۱۹۹۵-۲۰۰۱ است.

اقبال، گسگری و رستمی (۱۳۸۴) در مقاله‌ای با عنوان «رتبه‌بندی دانشکده‌های اقتصاد دانشگاه‌های ایران»، دانشکده‌های اقتصاد کشور را براساس مقاله‌های منتشرشده از سوی اعضای هیأت علمی آن‌ها در ۹ نشریه علمی معتبر داخلی فارسی زبان، طی سال‌های ۱۳۷۰-۱۳۸۲ رتبه‌بندی کرده‌اند. آن‌ها ضمن اختصاص حداکثر ۷ نمره برای هر مقاله

علمی - پژوهشی و حداکثر ۸ نمره برای هر مقاله علمی - ترویجی دریافتند که براساس تعداد مقاله‌ها، دانشگاه‌های تهران، علامه طباطبایی و اصفهان رتبه‌های بالا و دانشگاه‌های سیستان و بلوچستان، امام صادق علیه‌السلام، یزد و مفید قم رتبه‌های پایین را کسب کرده‌اند.

شیلدز^۱ (۱۹۹۷م) در مقاله‌ای با عنوان «تحقیقات حسابداری مدیریت در آمریکای شمالی در دهه ۱۹۹۰»، مطالعات حسابداری منتشرشده در ۶ نشریه برجسته را براساس عنوان، محیط، نظریه و روش تحقیق طبقه‌بندی کرد. طبق یافته‌های این پژوهش، اقتصاد، زیربنایی‌ترین پیش‌زمینه نظری در مطالعات حسابداری مدیریت بوده است. شایع‌ترین محیط پژوهش یک صنعت یا یک فعالیت واحد (اغلب کارخانه) است و بیشترین روش تحقیق مورد استفاده روش تحقیق تحلیلی است.

تامپسون و مک‌کوی^۲ (۲۰۱۶م) در مقاله‌ای با عنوان «تجزیه و تحلیل مقاله‌های اخلاقی منتشر شده بین سال‌های ۲۰۰۰-۲۰۱۵»، به تجزیه و تحلیل مقاله‌های اخلاقی منتشرشده بین سال‌های ۲۰۰۰-۲۰۱۵ میلادی در نشریه حسابداری و بررسی‌های حسابداری پرداختند. از آنجاکه بسیاری از رسوایی‌های مالی حسابداری که به تصویب قانون ساربینز-آکسلی منجر شد طی این دوره رخ داده است. دوره زمانی مذکور برای پژوهش آنان انتخاب شد. براساس پژوهش آن‌ها تعداد مقاله‌های مربوط به اخلاق طی زمان ۲۰۰۰-۲۰۱۵ به‌طور قابل توجهی در نشریات علمی افزایش یافته است.

باریک، مکام، سامر و وود^۳ (۲۰۱۷م) در مقاله‌ای با عنوان «رتبه‌بندی نشریات حسابداری براساس محورهای موضوعی و روش‌شناسی»، نشریات حسابداری را با دسته‌بندی محورهای موضوعی شامل مالی، حسابرسی، مدیریتی، مالیاتی و... و روش تحقیق‌هایی شامل تحلیلی، آرشیوی، تجربی و... رتبه‌بندی کردند. نتایج این پژوهش نشان داد بیشترین پذیرش و چاپ مقاله‌ها در برترین نشریات در حوزه مالی و از لحاظ روش تحقیق، آرشیوی و نیز تحلیلی بوده است.

1. Shields
2. Thompson & McCoy
3. Barrick, Mecham, Summers & Wood

گارانینا، رانتا و دمای^۴ (۲۰۲۲م) در مقاله‌ای با عنوان «بلاکچین در تحقیقات حسابداری: روندهای فعلی و موضوعات در حال ظهور»، با بررسی ۱۵۳ مقاله، روندهای تحقیقاتی فعلی و آینده در مورد بلاکچین برای حسابداری را در چهار حوزه شامل تغییر نقش حسابداران، چالش‌های جدید برای حساب‌رسان، فرصت‌ها و چالش‌های کاربرد فناوری بلاکچین و قانون‌گذاری جهت دارایی‌های رمزنگاری‌شده را تجزیه و تحلیل و نقد کردند. براساس یافته‌های پژوهش آن‌ها، با توجه به ظهور نسبتاً نوآورانه بلاکچین در ادبیات پژوهشی این پدیده هنوز در جریان تحقیقات اصلی قرار نگرفته است و بیشتر مقاله‌هایی که منتشر شده‌اند از نظر رویکرد هنجاری هستند و به کاربردهای آینده بلاکچین در حسابداری نگاه می‌کنند.

گافی و هارپ^۵ (۲۰۱۷م) در مقاله‌ای با عنوان «تحلیل محتوا و استناد در ۲۵ سال اول نشریه تحقیقات حسابداری مدیریت» شریه تحقیقات حسابداری مدیریت را بین سال‌های ۱۹۸۹ تا ۲۰۱۳ را تحلیل محتوایی و توصیفی نمودند. مقاله‌های منتشرشده در نشریه مذکور با استفاده از روش تحقیق، موضوع و نظریه‌های زیربنایی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و اطلاعاتی در مورد تغییر در محتوای مقاله‌ها و شناسایی روند بالقوه ارائه شد. آن‌ها نشان دادند که روش‌هایی از قبیل پیمایش، مطالعات مروری و مطالعات میدانی در طی زمان روندی نزولی داشته‌اند.

نوبخت و نوبخت (۱۳۹۹) در مقاله‌ای با عنوان «بررسی جریان دانشی و محتوایی مقالات مجله دانش حسابداری از ابتدای انتشار تا سال ۱۳۹۸» که از نوع علم‌سنجی بوده و با استفاده از روش تحلیل محتوای کمی صورت گرفت، داده‌های پژوهش را با به‌کارگیری ابزار سیاهه واری گردآوری و با استفاده از نرم‌افزار اکسل مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار دادند. یافته‌های پژوهش نشان داد در ۲۸۵ عنوان مقاله منتشره طی این سال‌ها، ۶۹۶ نویسنده مشارکت داشتند که از این تعداد، کارشناسان ارشد با ۳۴ درصد و استادیاران با ۳۰ درصد، در صدر نویسندگان این نشریه قرار دارند. در بین مراکز آموزشی نیز دانشگاه شیراز با ۲۵ عنوان مقاله در رتبه اول و دانشگاه تهران با ۲۴ عنوان مقاله در رتبه دوم قرار

4. Garanina, Ranta & Dumay
5. Guffey & Harp

گرفت. همچنین از نظر گرایش موضوعی ۸۳ درصد از آثار منتشر شده در حوزه حسابداری مالی بوده و حسابرسی با ۱۰ درصد در رتبه بعدی قرار گرفت. از مجموع ۸۱۷۹ منبع مورد استناد در مقاله‌ها نیز ۷۳ درصد منابع به زبان انگلیسی و ۲۷ درصد به زبان فارسی بود.

ساعی، لاری دشت‌بیاض و فاتح گوش (۱۳۹۴) در مقاله‌ای با عنوان «بررسی و تحلیل محتوای تحقیقات علمی- پژوهشی حسابرسی در دو دهه اخیر»، با بهره‌مندی از طبقه‌بندی شانزده گانه لسج و وچلر^۶ (۲۰۱۲م)، ۱۱۸ مقاله از ۱۶ نشریه علمی طی سال‌های ۱۳۷۸-۱۳۹۱ را مورد تجزیه و تحلیل قرار دادند. آن‌ها به این نتیجه رسیدند که در برخی از طبقه‌ها، پژوهشی صورت نگرفته است و تنوع در طبقه‌های فرعی حوزه‌های یادشده نیز چشم‌گیر نیست. به لحاظ تنوع مطالعات، پژوهش لسج و وچلر نسبت به مطالعات داخلی از تنوع بیشتری برخوردار است و دوره ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۱ به لحاظ کارکرد موضوعی، شباهت بسیاری به دوره مدرن اشاره شده در پژوهش لسج و وچلر دارد. عمده پژوهش‌ها روی نمونه نسبتاً کوچکی اجرا شده‌اند و روش پژوهش به‌کار برده شده از تنوع خاصی برخوردار نیست.

رهنمای رودپشتی، بنی‌طالبی دهکردی و کاویان (۱۳۹۳) در مقاله‌ای با عنوان «تحلیل محتوای نشریات دارای رتبه علمی-پژوهشی رشته حسابداری در ایران»، در تحلیل محتوای نشریات علوم مالی دارای رتبه علمی ایران و مقایسه با نشریه «فاینانس آمریکا»^۷، پس از بررسی ۵۴۶ مقاله منتشر شده در نشریات علمی بین سال‌های ۱۳۷۲ تا ۱۳۹۱ و مقایسه آن‌ها با ۴۶۷۹ مقاله منتشر شده در نشریه معتبر فاینانس بین سال‌های ۱۹۴۶-۲۰۱۳ دریافتند که موضوعات مدیریت مالی با ۳۶ درصد، مدیریت سرمایه‌گذاری و پرتفوی با ۱۹ درصد، ۱۸ درصد موضوعات بین‌رشته‌ای، ۹ درصد مالی رفتاری و عصبی، ۸ درصد مهندسی مالی، ۶ درصد حسابداری مالی، ۳ درصد مالی اسلامی، ۱ درصد حسابرسی، ۳ درصد حسابداری مدیریت در مقاله‌های فارسی مورد بحث قرار گرفته‌اند؛ درحالی‌که مقاله‌های مجله فاینانس، ۲۸ درصد از مقاله‌ها به موضوع مدیریت مالی، ۲۴

6. Lesage & Wechtler
7. Finance

درصد به موضوعات بین‌رشته‌ای، ۱۶ درصد مدیریت سرمایه‌گذاری و پرتفوی، ۱۳ درصد به مهندسی مالی، ۱۰ درصد مالی رفتاری و عصبی، ۹ درصد مهندسی مالی، ۳ درصد حسابداری مدیریت، ۲ درصد حسابداری مالی و حسابرسی و صفر درصد به موضوع اسلامی تعلق داشته است. بر این اساس روند پرداختن به موضوع مدیریت مالی در مجلات تخصصی علوم مالی ایران و آمریکا در صدر مقاله‌های منتشره در این نشریات بوده است، اما در کنار آن تنوع انتخاب مقاله‌ها در نشریات علمی حوزه مالی نیز وجود دارد.

در ادامه، خلاصه برخی مطالعات انجام شده قبلی با موضوعات مشابه موضوع پژوهش نیز آمده است.

جدول (۱): خلاصه مطالعات انجام شده قبلی با موضوعات مشابه موضوع پژوهش

ردیف	عنوان مقاله	نام نویسندگان	سال انتشار	روش تحقیق	مسئله پژوهش
۱	تحلیل محتوای فصلنامه حسابداری مالی از سال ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۱	سید عباس برهانی؛ و حمید خاوری‌مقدم	۱۴۰۲	تحلیل محتوا	تعیین گرایش‌های اولویت‌ها و نیازهای پژوهشی آتی نشریه و شناسایی نقاط ضعف و نقاط قوت و متعاقباً پیشرفت و بهبود کیفی نشریه
۲	تحلیل محتوای مقالات فصلنامه مطالعات راهبردی طی دوره شش‌ساله (۱۳۹۶-۱۴۰۱)	مراد شمسی	۱۴۰۲	تحلیل محتوا	بازنمایی موضوعی قابل قبولی از اولویت‌ها و مسائل امنیت ملی در سطوح مختلف داخلی و خارجی و ایجاد جامعه معرفتی مرتبط

ردیف	عنوان مقاله	نام نویسندگان	سال انتشار	روش تحقیق	مسئله پژوهش
					با موضوع امنیت ملی را در فضای علمی کشور
۳	بررسی جریان دانشی و محتوایی مقالات دو فصلنامه پیشرفت‌های حسابداری از ابتدای انتشار تا پایان سال ۱۳۹۷	مریم نوبخت؛ و یونس نوبخت	۱۳۹۹	تحلیل محتوا	شناسایی مسائل عمده دانشی و محتوایی حوزه مورد مطالعه در یک دوره زمانی، آماده‌سازی زمینه برای هدفمند کردن حرکت‌های علمی و تعیین اولویت‌های پژوهشی، شناسایی ضعف‌ها و کمبودهای موجود در تولید اطلاعات علمی
۴	تحلیل محتوا و استنادی مقاله‌های چاپ شده در فصلنامه پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی	غلام‌حسین رضایت	۱۳۹۴	روش تحلیل محتوا و تحلیل استنادی	ارزیابی اعتبار علمی و استنادی و بررسی نقاط قوت و ضعف این مجله در دو بعد محتوایی و استنادی
۵	بررسی و تحلیل محتوای تحقیقات علمی - پژوهشی حسابرسی در دو دهه اخیر	محمدجواد ساعی؛ محمود لاری دشت‌بیاض؛ و	۱۳۹۴	تحلیل محتوا	ضرورت نوع شناسی تحقیقات علمی، سازمان‌دهی دانش در زمینه‌ای خاص و

ردیف	عنوان مقاله	نام نویسندگان	سال انتشار	روش تحقیق	مسأله پژوهش
		حسین فاتح گوش			درک روابط بین موضوعات تحقیق
۶	تحلیل محتوای مقالات فصلنامه پژوهش‌های فلسفی-کلامی در سال‌های ۱۳۷۸-۱۳۹۱	مهدی محمدی؛ امیرمتقی دادگر؛ و ایمان مطهری‌نیا	۱۳۹۴	تحلیل محتوا	نشان دادن وضعیت مقاله‌های منتشر شده در نشریه فلسفی - کلامی از نظر موضوعی، تألیفی - ترجمه‌ای، جنسیت، سطح تحصیلی، رتبه علمی و... نویسندگان.
۷	تحلیل محتوای نشریات علوم مالی دارای رتبه علمی - پژوهشی ایران و مقایسه با نشریه فاینانس آمریکا	فریدون رهنمای رودپشتی؛ حمیدرضا وکیلی فرد؛ بهاره بنی‌طالبی دهکردی؛ و مریم کاویان	۱۳۹۳	تحلیل محتوا	مشخص کردن نوع رویکرد محتوایی و حوزه موضوعی مربوط به هر یک از این نشریات دارای رتبه علمی-پژوهشی در حوزه مالی در ایران و مقایسه با محتوای نشریه FINANCE
۸	تحلیل محتوای نشریه‌های علمی پژوهشی در حوزه موضوعی اقتصاد در سال‌های ۱۳۸۹ - ۱۳۸۵	اعظم رشیدی آشتیانی؛ و حسن لاریجانی	۱۳۹۰	تحلیل محتوا	رفع نیازهای پژوهشگران از طریق اطلاعات مندرج در نشریات قبل از تبدیل این اطلاعات به کتاب

ردیف	عنوان مقاله	نام نویسندگان	سال انتشار	روش تحقیق	مسئله پژوهش
۹	مراکز تحقیق و توسعه: پل موفقیت بین دانشگاه و صنعت	مرتضی شیری؛ و محمدعلی زلفی‌گل	۱۳۸۹	تحلیلی	ضرورت وجود مراکز تحقیقاتی و تأثیر آن در برقراری ارتباط بین دانشگاه و صنعت
۱۰	بررسی تحلیل محتوای گرایش‌های پژوهشی در مجلات تخصصی، مدیریت	محمدعلی زکی	۱۳۸۵	تحلیل محتوا	تحلیل محتوای گرایش‌های پژوهشی در نشریات علمی تخصصی مدیریت
۱۱	Blockchain in Accounting Research: Current Trends and Emerging Topics	Garanina, T., M. Ranta & J. Dumay	۲۰۲۲	تحلیل محتوا	شناسایی روند و تجزیه و تحلیل و نقد موضوعات کلیدی حوزه بلاکچین و ارتباط آن با حسابداری
۱۲	Ranking Accounting Journals By Topical Area and Methodology	Barrick, J.A, N. Mecham, S.L. Summers & D.A. Wood	۲۰۱۷	تحلیلی – آرشیوی	رتبه‌بندی نشریات با استفاده از استناد
۱۳	An Analysis of Ethics Articles Published between 2000-2015 in the Journal of Accountancy and the Accounting Review	Thompson, J., & T.L. McCoy	۲۰۱۶	تحلیلی	روند حرکتی تحقیقات نشریات حسابداری در حوزه اخلاق پس از رسوایی‌های مالی و تدوین قوانینی از قبیل ساربنز آکسلی

ردیف	عنوان مقاله	نام نویسندگان	سال انتشار	روش تحقیق	مسئله پژوهش
۱۴	Research Inmanagement Accounting by North Americans in the 1990s	Shields, M.D	۱۹۹۷	تحلیلی	تعیین موضوعات و نتایج تحقیقات حسابداری مدیریت صورت گرفته در سال ۱۹۹۰

از آنجایی که در ایران تاکنون نشریه «تحقیقات مالی اسلامی» به عنوان یک نشریه که متمرکز بر حوزه مالی اسلامی است، مورد تحلیل قرار نگرفته است، این مطالعه به این مهم پرداخته است. با رویکرد تحلیل محتوا، شناسایی نقاط قوت و ضعف این حوزه مطالعاتی، می تواند در تبیین سیاست های پژوهشی نشریه و همچنین شناخت کاستی ها و خلأهای پژوهشی و روش شناسی حوزه مطالعاتی مالی اسلامی برای پژوهشگران مفید باشد.

۲. سؤال های پژوهش

با توجه به مطالب ذکر شده و هدف اصلی پژوهش که شناخت ویژگی های محتوایی مقاله های نشریه «تحقیقات مالی اسلامی» است، سؤال های زیر مطرح می گردد:

۱. میزان مقاله های منتشر شده در دوره زمانی مورد بررسی چگونه بوده است؟
۲. توزیع فراوانی مقاله ها بر اساس جنسیت نگارندگان مقالات به چه صورت است؟
۳. توزیع فراوانی سطوح علمی نگارندگان مقاله ها به چه صورت است؟
۴. توزیع فراوانی وابستگی سازمانی نگارندگان مقاله ها به چه صورت است؟
۵. طبقه بندی موضوعی مقاله ها به چه شکل است؟
۶. میزان مشارکت علمی میان نویسندگان به چه صورت است؟
۷. روش تحقیق های به کار رفته در مقاله ها چه هستند؟

۳. روش پژوهش

آنچنان که در مرور بر ادبیات پژوهش توضیح داده شد، موارد در موارد متعدد سعی شده است به کمک روش تحلیل محتوا به سؤال‌های فوق پاسخ داده شود. پژوهش حاضر با استفاده از روش تحلیل محتوا صورت گرفته است. تحلیل محتوا روش استانداردی است که برای شناسایی ویژگی‌های اطلاعات ثبت شده نظیر کتاب‌ها، مقاله‌ها، وبگاه‌ها، نقاشی‌ها و... به کار می‌رود و به مدیریت سازمان در شناسایی مشکلات و تصمیم‌گیری، طبقه‌بندی داده‌ها، سنجش علمی، فرصت‌ها و تهدیدها، بررسی و مطالعه رفتارهای سازمانی کمک می‌کند و پژوهشگر را قادر می‌سازد که حجم زیادی از اطلاعات را به آسانی به صورت سازمان‌یافته درآورد، روش سودمندی است که برای روند موضوعی منابع به کار می‌رود (خانی‌مقدم، شجاعی‌زاده، نبی‌اللهی و معز، ۱۳۹۰).

تحلیل محتوا یکی از روش‌های مهم و پرکاربرد پژوهش است. این روش از آن جهت به دیگر روش‌ها برتری دارد که در آن نیاز به تولید اطلاعات نیست، بلکه اطلاعات موجود است و باید تحلیل شود و نتیجه‌گیری لازم به عمل آید (محمدی، حسن‌خانی و امید، ۱۳۹۶).

ابتدا با مراجعه به پایگاه اینترنتی نشریه «تحقیقات مالی اسلامی»^۸، اطلاعات اولیه کسب و سپس برای گردآوری داده‌های موردنیاز، کلیه اطلاعات مقاله‌های منتشرشده، اعم از سال، دوره و شماره انتشار، اطلاعات کتابشناختی مقاله‌ها اعم از مشخصات پدیدآورنده، سطح تحصیلات و رتبه علمی و وابستگی سازمانی آنان، عنوان مقاله و کلیدواژه‌ها جهت واریسی به نرم‌افزار اکسل وارد شدند و اطلاعات فراهم آمده با استفاده از نرم‌افزار اکسل مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت و یافته‌ها در قالب جداول و نمودارها ارائه شده است.

۴. یافته‌های پژوهش

در این بخش سؤال‌های پژوهش براساس تجزیه و تحلیل داده‌ها پاسخ داده می‌شود:
۱. میزان مقاله‌های منتشرشده در دوره زمانی موردبررسی، چگونه بوده است؟

جدول (۲): میزان مقاله‌های منتشرشده

^۸ <https://ifr.isu.ac.ir/>

سال	تعداد شماره	تعداد مقاله	درصد
۱۳۹۰	۱	۷	۳/۶۳
۱۳۹۱	۲	۱۴	۷/۲۵
۱۳۹۲	۲	۱۲	۶/۲۲
۱۳۹۳	۲	۱۲	۶/۲۲
۱۳۹۴	۲	۱۲	۶/۲۲
۱۳۹۵	۲	۱۲	۶/۲۲
۱۳۹۶	۲	۱۶	۸/۲۹
۱۳۹۷	۲	۱۶	۸/۲۹
۱۳۹۸	۲	۲۰	۱۰/۳۶
۱۳۹۹	۲	۲۴	۱۲/۴۴
۱۴۰۰	۲	۲۴	۱۲/۴۴
۱۴۰۱	۲	۲۴	۱۲/۴۴
جمع	۲۳	۱۹۳	۱۰۰

با بررسی ۲۳ شماره نشریه «تحقیقات مالی اسلامی» طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۱، مشخص شد که در طی این ۱۱ سال ۱۹۳ مقاله منتشر شده است. همان‌گونه که در جدول (۲) مشاهده می‌گردد، بیشترین تعداد مقاله منتشر شده در سال‌های اخیر تحقیق، یعنی سال‌های ۱۳۹۹، ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ بوده است و کمترین آن مربوط به سال اول انتشار یعنی سال ۱۳۹۰ بوده است (که یکی از دلایل آن، سال شروع به کار نشریه و انتشار مقاله صرفاً در یک دوره در سال مذکور بوده است).

۲. توزیع فراوانی مقاله‌ها براساس جنسیت نگارندگان مقاله‌ها به چه صورت است؟

جدول (۳): توزیع فراوانی جنسیت مشارکت‌کنندگان در نگارش مقاله‌ها

جنسیت	تعداد نفرات	تعداد مشارکت در مقالات (مجموع نویسندگان)	درصد
زن	۳۸	۴۳	۱۱/۹۹
مرد	۲۷۹	۴۱۲	۸۸/۰۱

مجموع	۳۱۷	۴۵۵	۱۰۰
-------	-----	-----	-----

همان‌طور که در داده‌های جدول (۳) نشان داده شده، ۸۸/۰۱ درصد نویسندگان را مردان و ۱۱/۹۹ درصد نویسندگان را زنان تشکیل می‌دهند.

۳. توزیع فراوانی سطوح علمی نگارندگان مقاله‌ها به چه صورت است؟

جدول (۴): سطح علمی نویسندگان

سطح علمی	تعداد نفرات	تعداد مشارکت در مقاله‌ها	درصد
استاد	۹	۱۲	۲/۸۴
دانشیار	۳۷	۷۶	۱۱/۶۷
استادیار	۷۸	۱۱۲	۲۴/۶۱
مربی	۳	۳	۰/۹۵
دکتری	۱۷	۲۱	۵/۳۶
دانشجوی دکتری	۹۶	۱۴۷	۳۰/۲۸
کارشناس ارشد	۴۷	۴۹	۱۴/۸۳
دانشجوی کارشناسی ارشد	۲۱	۲۳	۶/۶۲
دانشجوی کارشناسی	۱	۱	۰/۳۲
سایر	۸	۱۱	۲/۵۲
جمع	۳۱۷	۴۵۵	۱۰۰

همان‌گونه که در جدول (۴) مشاهده می‌شود، از میان ۳۱۷ نفر مشارکت‌کننده، دانشجویان دکتری با ۹۶ نفر و با مشارکت در تدوین ۱۴۷ مقاله بیشترین سهم در مشارکت در نگارش مقاله‌ها را دارند و استادیاران و دارندگان مدرک کارشناسی ارشد به ترتیب در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

۴. توزیع فراوانی وابستگی سازمانی نگارندگان مقاله‌ها به چه صورت است؟

جدول (۵): وابستگی سازمانی نویسندگان

ردیف	سازمان	تعداد نفرات	تعداد مشارکت در مقاله‌ها	درصد
۱	دانشگاه امام صادق علیه‌السلام	۸۳	۱۳۷	۲۶/۱۸
۲	دانشگاه علامه طباطبائی	۳۱	۳۸	۹/۷۸
۳	دانشگاه تهران	۱۸	۲۷	۵/۶۸
۴	دانشگاه شهید بهشتی	۱۲	۱۸	۳/۷۹
۵	دانشگاه قم	۱۲	۱۵	۳/۷۹
۶	دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات	۱۰	۱۹	۳/۱۵
۷	دانشگاه پیام نور	۹	۹	۲/۸۴
۸	دانشگاه خوارزمی	۹	۱۱	۲/۸۴
۹	دانشگاه مازندران	۸	۸	۲/۵۲
۱۰	دانشگاه مفید قم	۸	۱۳	۲/۵۲
۱۱	دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی	۵	۷	۱/۵۸
۱۲	دانشگاه تربیت مدرس	۵	۶	۱/۵۸
۱۳	دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل	۴	۴	۱/۲۶
۱۴	دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم	۴	۷	۱/۲۶
۱۵	دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد	۴	۵	۱/۲۶
۱۶	دانشگاه رازی کرمانشاه	۴	۶	۱/۲۶
۱۷	دانشگاه میبد	۴	۴	۱/۲۶
۱۸	دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک	۳	۳	۰/۹۵
۱۹	دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارومیه	۳	۳	۰/۹۵
۲۰	دانشگاه الزهرا	۳	۳	۰/۹۵
۲۱	دانشگاه جامع امام حسین(ع)	۳	۳	۰/۹۵
۲۲	دانشگاه سمنان	۳	۴	۰/۹۵
۲۳	دانشگاه شیراز	۳	۳	۰/۹۵

ردیف	سازمان	تعداد نفرات	تعداد مشارکت در مقاله‌ها	درصد
۲۴	دانشگاه عدالت	۳	۴	۰/۹۵
۲۵	پردیس فارابی دانشگاه تهران	۱	۲	۰/۳۲
۲۶	پژوهشکده پولی و بانکی	۲	۳	۰/۶۳
۲۷	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	۲	۳	۰/۶۳
۲۸	پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی	۲	۲۰	۰/۶۳
۲۹	دانشگاه آزاد اسلامی تهران	۲	۲	۰/۶۳
۳۰	دانشگاه آزاد اسلامی واحد آمل	۲	۲	۰/۶۳
۳۱	دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب - بین‌الملل کیش	۲	۲	۰/۶۳
۳۲	دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال	۲	۲	۰/۶۳
۳۳	دانشگاه آزاد اسلامی واحد سیرجان	۲	۲	۰/۶۳
۳۴	دانشگاه شهید چمران اهواز	۲	۲	۰/۶۳
۳۵	دانشگاه فردوسی	۲	۲	۰/۶۳
۳۶	دانشگاه کردستان	۲	۲	۰/۶۳
۳۷	سایر	۳	۹	۰/۹۵
۳۸	مرکز پژوهش، توسعه و مطالعات اسلامی بورس اوراق بهادار	۲	۴	۰/۶۳
۳۹	مؤسسه عالی آموزش بانکداری ایران	۲	۲	۰/۶۳
۴۰	پژوهشگاه فناوری اطلاعات و ارتباطات تهران	۱	۱	۰/۳۲
۴۱	حوزه علمیه عصمتیه سمنان	۱	۱	۰/۳۲
۴۲	دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر	۱	۱	۰/۳۲
۴۳	دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)	۱	۱	۰/۳۲
۴۴	دانشگاه آزاد اسلامی واحد بناب	۱	۱	۰/۳۲
۴۵	دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرعباس	۱	۱	۰/۳۲

ردیف	سازمان	تعداد نفرات	تعداد مشارکت در مقاله‌ها	درصد
۴۶	دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز	۱	۱	۰/۳۲
۴۷	دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق	۱	۲	۰/۳۲
۴۸	دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت	۱	۱	۰/۳۲
۴۹	دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودسر و املش	۱	۱	۰/۳۲
۵۰	دانشگاه آزاد اسلامی واحد علی‌آباد کتول	۱	۱	۰/۳۲
۵۱	دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه	۱	۱	۰/۳۲
۵۲	دانشگاه آزاد اسلامی واحد کنگاور	۱	۱	۰/۳۲
۵۳	دانشگاه آزاد اسلامی واحد گنبدکاووس	۱	۱	۰/۳۲
۵۴	دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان	۱	۱	۰/۳۲
۵۵	دانشگاه آیت‌الله حائری	۱	۲	۰/۳۲
۵۶	دانشگاه ایلام	۱	۱	۰/۳۲
۵۷	دانشگاه بجنورد	۱	۱	۰/۳۲
۵۸	دانشگاه بوعلی سینا همدان	۱	۱	۰/۳۲
۵۹	دانشگاه بین‌المللی مصطفی قم	۱	۱	۰/۳۲
۶۰	دانشگاه پوله سوئد	۱	۱	۰/۳۲
۶۱	دانشگاه حکیم سبزواری	۱	۱	۰/۳۲
۶۲	دانشگاه دمشق	۱	۱	۰/۳۲
۶۳	دانشگاه رجا	۱	۱	۰/۳۲
۶۴	دانشگاه رضوی	۱	۱	۰/۳۲
۶۵	دانشگاه سیستان بلوچستان	۱	۱	۰/۳۲
۶۶	دانشگاه شهید باهنر	۱	۱	۰/۳۲
۶۷	دانشگاه صنعتی مالک اشتر	۱	۱	۰/۳۲
۶۸	دانشگاه عالی دفاع ملی	۱	۱	۰/۳۲

ردیف	سازمان	تعداد نفرات	تعداد مشارکت در مقاله‌ها	درصد
۶۹	دانشگاه کاشان	۱	۱	۰/۳۲
۷۰	دانشگاه یاسوج	۱	۱	۰/۳۲
۷۱	مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)	۱	۱	۰/۳۲
۷۲	مؤسسه پولی و مالی	۱	۱	۰/۳۲
۷۳	مؤسسه غیرانتفاعی حکمت قم	۱	۲	۰/۳۲
۷۴	مؤسسه فناوری استیونس، نیوجرسی آمریکا	۱	۱	۰/۳۲
۷۵	مؤسسه نوین پژوهان	۱	۱	۰/۳۲
	مجموع	۳۱۷	۴۵۵	۱۰۰

همان‌طور که در جدول (۵) می‌بینید، ۸۳ نفر با وابستگی سازمانی به دانشگاه امام صادق علیه‌السلام در نگارش ۱۳۷ مقاله، رتبه نخست را در بین سایر دانشگاه‌ها و مراکز و مؤسسات پژوهشی و آموزشی به خود اختصاص داده‌اند و پس‌از آن دانشگاه علامه طباطبایی با ۳۱ نفر مشارکت در تدوین ۳۸ مقاله و دانشگاه تهران با ۱۸ نفر در تدوین ۲۷ مقاله در رتبه‌های بعدی قرار گرفته‌اند. با توجه به اینکه در تولید محتوای علمی نشریه ۷۵ مؤسسه علمی، آموزشی و پژوهشی دخیل بوده‌اند، پراکندگی سازمانی و جغرافیایی مناسبی وجود دارد که نشان از عدم تعصب ناشر و هیأت تحریریه به وابستگی‌های سازمانی خاص با نگاه عدالت نشر علمی است.

۵. طبقه‌بندی موضوعی مقاله‌ها به چه شکل است؟

جدول (۶): توزیع فراوانی طبقه‌بندی موضوعی مقاله‌ها

محتور موضوعی	تعداد	درصد
بانکداری اسلامی	۴۸	۲۴/۸۷
ابزارهای تأمین مالی اسلامی	۴۵	۲۳/۳۲
فقه مالی اسلامی	۲۹	۱۵/۰۳

موضوعی	تعداد	درصد
نهادهای مالی اسلامی	۱۴	۷/۲۵
تئوری مالی اسلامی	۱۱	۵/۷۰
مدیریت ریسک اسلامی	۱۰	۵/۱۸
حقوق مالی اسلامی	۸	۴/۱۵
بیمه‌های اسلامی	۷	۳/۶۳
تحلیل اقتصادی ابزارهای مالی اسلامی	۷	۳/۶۳
حسابداری مالی اسلامی	۶	۳/۱۱
قواعد فقه مالی اسلامی	۳	۱/۵۵
قیمت‌گذاری اوراق مالی اسلامی	۳	۱/۵۵
صندوق‌ها و شرکت‌های سرمایه‌گذاری اسلامی	۲	۱/۰۴
مجموع	۱۹۳	۱۰۰

همان‌گونه که در نمودار (۶) مشاهده می‌شود، پژوهش‌های حوزه بانکداری اسلامی بیشتر از سایر موضوعات مورد توجه نویسندگان مقاله‌ها بوده است (۲۴/۸۷ درصد) و ابزارهای تأمین مالی اسلامی، فقه مالی اسلامی، نهادهای مالی اسلامی، تئوری مالی اسلامی و سایر حوزه‌ها در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

۶. میزان مشارکت علمی میان نویسندگان به چه صورت است؟

جدول (۷): میزان مشارکت علمی نویسندگان در نگارش مقاله‌ها

تعداد نویسنده	تعداد	درصد
۱	۲۶	۱۳/۴۷
۲	۹۲	۴۷/۶۷
۳	۵۷	۲۹/۵۳
۴	۱۶	۸/۲۹
۵	۲	۱/۰۴

تعداد نویسنده	تعداد	درصد
مجموع	۱۹۳	۱۰۰

یافته‌های جدول (۷) نشان می‌دهد که مقاله‌های دو نویسنده‌ای با ۴۷/۶۷ درصد از کل مقاله‌ها، بیشترین فراوانی را دارند و پس از آن مقاله‌های سه نویسنده‌ای بیشترین سهم را کسب کرده‌اند.

۷. روش تحقیق‌های به‌کاررفته در مقاله‌ها چه هستند؟

جدول (۸): روش تحقیق مورد استفاده در مقاله‌های منتشره

روش تحقیق	تعداد	درصد
توصیفی - تحلیلی	۱۴۸	۷۶/۶۸
توصیفی - پیمایشی	۱۸	۹/۳۳
آمیخته	۹	۴/۶۶
اجتهادی و اجتهادی چندمرحله‌ای	۵	۲/۵۹
داده بنیاد	۵	۲/۵۹
سایر	۸	۴/۱۵
مجموع	۱۹۳	۱۰۰

با توجه به یافته‌های جدول (۸)، روش تحقیق‌هایی که با استفاده از روش توصیفی انجام پذیرفته‌اند شامل ۷۶/۶۸ درصد به روش توصیفی - تحلیلی، ۹/۳۳ درصد به روش توصیفی - پیمایشی بوده و ۴/۶۶ درصد از تحقیقات به روش کیفی آمیخته، ۲/۵۹ درصد به روش اجتهادی و اجتهاد چندمرحله‌ای، ۲/۵۹ درصد به روش داده بنیاد بوده است.

بحث و نتیجه‌گیری

در راستای نیل به هدف اصلی پژوهش و پاسخ به سؤال‌های مطرح‌شده، تلاش شد محتوای مقاله‌های منتشرشده در نشریه «تحقیقات مالی اسلامی» استخراج و به‌صورت آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد.

بر همین اساس آن‌چنان‌که در جدول (۲) نشان داده شد تعداد مقاله‌های منتشرشده در بازه زمانی تحقیق معادل ۱۹۳ مقاله بوده است که کمترین آن مربوط به اولین دوره با تعداد ۷ مقاله (به دلیل تاریخ تأسیس و انتشار صرفاً یک شماره در سال ابتدایی) و بیشترین آن مربوط به سه سال آخر با ۲۴ مقاله در هر سال بوده است. از منظر قوانین وزارت علوم این نتیجه نشان‌دهنده رعایت الزامات انتشار حداقل ۶ مقاله در هر شماره است. از طرفی به‌طور میانگین از ابتدای شروع فعالیت نشریه تا پایان دوره موردبررسی تحقیق، نشریه در هر شماره ۱۶ مقاله منتشر نموده است که برای نشریات علمی و پژوهشی داخلی عددی مطلوب است و بیانگر اقبال و حرکت علمی پژوهشگران به‌سوی حوزه‌های تخصصی این نشریه است.

بررسی توزیع فراوانی جنسیت نگارندگان آن‌چنان‌که در جدول (۳) نشان داده شد بیانگر همکاری ۳۱۷ نویسنده در تولید محتوای علمی این نشریه است که از این تعداد ۲۷۹ نفر را مردان و ۳۸ نفر را زنان تشکیل می‌دهند که این آمار مختص این پژوهش نیست بلکه گرامی‌راد، محمدی و سرلک (۱۳۹۳) در پژوهش خود میزان مشارکت زنان در تولید مقاله‌ها را ۱۸ درصد در مقابل ۸۲ درصد مشارکت آقایان بیان نموده‌اند که با نتایج تحقیق حاضر هم‌راستا است.

یافته‌های مربوط به سهم هریک از سطوح مختلف متخصصان در تولید مقاله‌های این نشریه نشان داد که ۹۶ نفر از مشارکت‌کنندگان با ۱۴۷ بار تکرار در مقاله‌ها، دانشجویان دکتری بوده‌اند (۳۰/۲۸ درصد) و بیشترین سهم در انتشار مقاله‌ها را به خود اختصاص داده‌اند، ۷۸ نفر از مشارکت‌کنندگان با ۱۱۲ بار تکرار در مقاله‌ها استادیاران (۲۴/۶۱ درصد) در رتبه بعدی و دارندگان مدرک کارشناسی ارشد با انتشار ۴۹ مقاله توسط ۴۷ نفر (۱۴/۸۳ درصد) در رتبه سوم قرار گرفته‌اند.

بررسی میزان مشارکت افراد در انتشار مقاله به‌صورت کار گروهی نشان داد که بیش‌ترین توزیع فراوانی مربوط به ۹۲ مقاله (۴۷/۶۷ درصد) است که توسط دو نویسنده تولید و سپس ۵۷ مقاله (۲۹/۵۳ درصد) توسط سه نویسنده تولید و در رتبه سوم نیز ۲۶ مقاله (۱۳/۴۷ درصد) توسط یک نویسنده تولید گردیده است. البته باید در نظر داشت که همان‌طور که در جدول (۷) نشان داده شده مقاله‌های چهار نویسنده‌ای و پنج نویسنده‌ای

هم در تولیدات وجود داشته که به ترتیب در رتبه‌های چهارم و پنجم بررسی قرار گرفته‌اند. در این بخش از یافته‌ها، بین یافته‌های زکی (۱۳۸۵)، رشیدی آشتیانی و لاریجانی (۱۳۹۰) و لوزادیس و دیگران^۹ (۲۰۱۰م) همخوانی وجود داشته به نحوی که آنان نیز در گزارش‌های خود میزان آثار تک نویسندگی را در مقایسه با آثار دو یا سه نویسندگی کمتر گزارش کرده‌اند.

در بررسی سهم دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی در انتشار مقاله‌های علمی این نشریه، یافته‌ها نشان داد که ۸۳ نفر منتسب به دانشگاه امام صادق علیه‌السلام در نگارش ۱۳۷ مقاله، ۳۱ نفر از دانشگاه علامه طباطبایی در نگارش ۳۸ مقاله و ۱۸ نفر از دانشگاه تهران در نگارش ۲۷ مقاله به ترتیب در رتبه‌های اول تا سوم طبقه‌بندی می‌شوند. با توجه به گرایش‌های اسلامی رشته‌های علوم مالی و اقتصادی در دانشگاه‌های سطح کشور، تمرکز اساتید و متخصصان این حوزه در دانشگاه امام صادق علیه‌السلام و البته تخصص نشریه در حوزه مالی اسلامی، کسب رتبه اول توسط دانشگاه امام صادق علیه‌السلام دور از انتظار نبود و در خصوص پیشتاز بودن دانشگاه‌های علامه طباطبایی و تهران نیز نتایج مقاله‌های متعدد این حوزه با یافته‌های پژوهش حاضر هم‌راستا بود.

بررسی گرایش‌های موضوعی مقاله‌ها نشان داد که بیشترین تعداد مقاله‌ها مربوط به موضوع بانکداری اسلامی با ۴۸ مقاله در رتبه اول، ابزارهای تأمین مالی اسلامی با ۴۵ مقاله، فقه مالی اسلامی با ۲۹ مقاله، نهادهای مالی اسلامی با ۱۴ مقاله به ترتیب در رتبه‌های دوم تا چهارم قرار دارند. موضوع تئوری مالی اسلامی با ۱۱ مقاله در جایگاه پنجم قرار گرفته است؛ که توجه کمتر محققان به حوزه تئوری مالی اسلامی شاید مربوط به کم‌توجهی به کرسی‌های نظریه‌پردازی در این حوزه، توجه کمتر نخبگان و خبرگان مالی اسلامی به این موضوع و مهم‌تر از همه بین‌رشته‌ای بودن این حوزه و نیاز به همراهی علمای دینی در این خصوص باشد. در حالی که انجام تحقیق در این حوزه نقش مؤثری در تحلیل وضعیت علمی و تدوین نقشه راه علمی آینده در حل موضوعات ایران اسلامی خواهد داشت.

یافته‌های پژوهش در بررسی روش‌های تحقیق به‌کار گرفته شده از نظر نوع داده آن‌چنان‌که در جدول (۸) نمایان است، بیانگر آن است که در تولید مقاله‌های انتشاریافته در نشریه «تحقیقات مالی اسلامی» بالغ‌بر ۸۶ درصد مقاله‌ها از روش توصیفی - تحلیلی و توصیفی - پیمایشی استفاده نموده‌اند، نکته قابل‌توجه در این طبقه‌بندی ظهور روش اجتهادی و اجتهاد چندمرحله‌ای در تحقیقات صورت پذیرفته است که از مجموع مقاله‌های منتشر شده در نشریه بالغ‌بر ۵ مقاله از این روش استفاده نموده‌اند که این موضوع مبین تأثیر مباحث این حوزه که در نهمین نشست تخصصی «انجمن علمی مالی اسلامی ایران» با موضوع «اجتهاد چندمرحله‌ای؛ روش تحقیق فقه مالی» مطرح شد، است و می‌تواند نویدبخش تحرکات علمی - پژوهشی بعدی در این حوزه باشد.

پیشنهاد پژوهش‌های آتی

در راستای یافته‌های سال‌های پنجم (محورهای موضوعی) و هفتم این مطالعه (روش تحقیق)، تلاش شده است به کاستی‌ها و خلأهای پژوهشی در قالب پیشنهاد برای تحقیقات آتی اشاره شود. با این مقدمه پیشنهادها به شرح ذیل ارائه می‌گردد:

✓ تحلیل محتوا نشریات مالی - اسلامی کشورهای حوزه خلیج فارس در راستای رتبه‌بندی نشریات از نظر محتوا و شناسایی محققان برجسته در حوزه مالی اسلامی و تعیین متون منبع.

✓ تحلیل گفتمان رایج گروه مالی و اقتصاد دانشگاه امام صادق علیه‌السلام (واکاوی اسناد و مقاله‌های منتشره بازه زمانی ۱۳۹۰ لغایت ۱۴۰۲ اعضای هیأت علمی گروه اقتصاد دانشگاه امام صادق علیه‌السلام باهدف شناسایی تمرکز محتوایی و تدوین نقشه راه علمی مالی - اسلامی جمهوری اسلامی ایران) جهت استخراج موضوعات محوری در حوزه مالی اسلامی و رتبه‌بندی نویسندگان و محققان این حوزه.

✓ بسط و گسترش چهارچوب نظری مالی اسلامی به کمک رویکرد اجتهاد چندمرحله‌ای. این پیشنهاد بنا به روش و رویکرد آن انتخاب شده است که در میان تحقیقات حوزه مالی اسلامی اگرچه روشی کارآزموده محسوب می‌شود

لیکن کمتر مورد توجه قرار گرفته است، از طرفی چارچوب نظری مالی اسلامی به غنای ادبیات مالی اسلامی و چه بسا گسترش مرز علوم از این طریق منجر خواهد شد.

ملاحظات حقوقی
- پیروی از اصول حقوقی تمامی اصول اخلاق در پژوهش در این مقاله رعایت شده است.
- تعارض منافع بنابر اظهار نویسندگان، این مقاله تعارض منافع ندارد. بنابر اظهار نویسندگان، این مقاله مستخرج از پایان نامه، رساله دکتری و طرح پژوهشی نیست.

کتابنامه

۱. اقبالی، علیرضا؛ گسگری، ریحانه؛ و رستمی، احمد (۱۳۸۴). رتبه‌بندی دانشکده‌های اقتصاد دانشگاه‌های ایران. *تحقیقات اقتصادی*، ۱۸(۷۰)، ۶۹-۸۹.
۲. آشنا، مصطفی؛ یوسفی، حمیدرضا؛ صادقی، فرزانه (۱۳۸۳). سرمایه فکری، سرمایه‌های ارزشمند و مؤثر در سازمان امور مالیاتی کشور. *مالیات*، ۶(۱)، ۱۳۹-۱۵۵.
۳. خاوری مقدم، حمید؛ و برهانی، سید عباس (۱۴۰۱). تحلیل محتوای فصلنامه حسابداری مالی از ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۱. *حسابداری مالی*، ۱۴(۵۶)، ۱۱۱-۱۰۲.
۴. رشیدی آشتیانی، اعظم؛ و لاریجانی، حجت‌الله حسن (۱۳۹۰). تحلیل محتوای نشریه‌های علمی پژوهشی در حوزه موضوعی اقتصاد در سال‌های ۱۳۸۹ - ۱۳۸۵. *برنامه‌ریزی و بودجه*، ۱۶(۳)، ۱۳۳-۱۵۷.
۵. رضایت، غلامحسین (۱۳۹۴). تحلیل محتوا و استنادی مقاله‌های چاپ‌شده در فصلنامه پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی. *پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی*، ۲۳(۲۶)، ۱۰۵-۱۳۸.
۶. رهنمای رودپشتی، فریدون؛ بنی طالبی دهکردی، بهاره؛ و کاویان، مریم (۱۳۹۳). تحلیل محتوای نشریات دارای رتبه علمی- پژوهشی رشته حسابداری در ایران، *حسابداری مدیریت*، ۱۲۱-۱۴۳.

۷. زکی، محمدعلی (۱۳۸۵). بررسی تحلیل محتوای گرایش‌های پژوهشی در مجلات تخصصی مدیریت. *دانش مدیریت*، ۱۹(۷۵)، ۴۳-۷۴.
۸. ساعی، محمدجواد؛ لاری دشت‌بیاض، محمود؛ و فاتح گوش، حسین (۱۳۹۴). بررسی و تحلیل محتوای تحقیقات علمی- پژوهشی حسابرسی در دو دهه اخیر. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۲۲(۲)، ۲۰۳-۲۲۰. DOI: 10.22059/acctgrev.2015.54970
۹. شمسی، مراد (۱۴۰۲). تحلیل محتوای مقالات فصلنامه مطالعات راهبردی طی دوره شش ساله (۱۳۹۶-۱۴۰۱). *فصلنامه مطالعات راهبردی*، ۲۶(۲)، ۱۳۵-۱۵۳. DOI: 10.22034/srq.2023.177554
۱۰. شیرینی، مرتضی؛ و زلفی‌گل، محمدعلی (۱۳۸۹). مراکز تحقیق و توسعه: پل موفقیت بین دانشگاه. *نشاء علم*، ۱(۱)، ۳۰-۳۵.
۱۱. عصاره، فریده؛ قانع، محمدرضا؛ و رحمانی سفیدویه، مهرزاد (۱۳۸۹). تولیدات علمی اعضای هیئت علمی دانشگاه شیراز در سال‌های ۱۳۷۹-۱۳۸۶. *کتاب*، ۲۱(۸۳)، ۱۰۵-۱۲۷.
۱۲. گرامی‌راد، فاطمه؛ محمدی، مهدی؛ و سرلک، نرگس (۱۳۹۳). تحلیل محتوای مجلات علمی پژوهشی حسابداری و مالی منتشره بین سال‌های ۱۳۸۷-۱۳۹۲. *حسابداری مدیریت*، ۶(۲۳)، ۱۰۵-۱۲۲.
۱۳. محمدی، مهدی؛ دادگر، امیرمتقی؛ و مطهری‌نیا، ایمان (۱۳۹۴). تحلیل محتوای مقالات فصلنامه پژوهش‌های فلسفی-کلامی در سال‌های ۱۳۷۸-۱۳۹۱. *پژوهش‌های فلسفی کلامی*، ۱۶(۴)، ۱۴۹-۱۷۱. DOI: 10.22091/pfk.2015.547
۱۴. خانی‌مقدم، حامدرضا؛ شجاعی‌زاده، داود؛ نبی‌اللهی، عبدالاحد؛ و معز، سهیلا (۱۳۹۰). تحلیل محتوای پایان‌نامه‌های آموزش بهداشت دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران، تربیت مدرس و علوم پزشکی ایران در سال‌های ۱۳۸۹-۱۳۹۴. *پی‌اورد سلامت*، ۵(۱)، ۸۰-۹۰.
۱۵. محمدی، مهدی؛ حسن‌خانی، معصومه؛ و امید، معصومه (۱۳۹۶). تحلیل محتوای مقاله‌های دو فصلنامه تربیت اسلامی در سال‌های ۱۳۸۴-۱۳۹۴. *تربیت اسلامی*، ۱۲(۲۴)، ۱۵۱-۱۶۷. DOI: 10.30471/edu.2017.1311
۱۶. نوبخت، یونس؛ و نوبخت، مریم (۱۳۹۹). بررسی جریان دانشی و محتوایی مقالات دو فصلنامه پیشرفت‌های حسابداری از ابتدای انتشار تا پایان سال ۱۳۹۷. *بازیابی دانش و نظام‌های معنایی*، ۷(۲۳)، ۱۹-۳۶. DOI: 10.22054/jks.2020.48221.1259

Reference

1. Ashena, M; Yousefi, H, R; Sadeghi, F., (2004). Intellectual Capital, Valuable and Effective Capital in the Iranian Tax Affairs Organization. *Taxation*, 6(6), 139-155. (In Persian).
2. Barrick, J. A., Mecham, N. W., Summers, S. L., & Wood, D. A. (2019). Ranking Accounting Journals by Topical Area and Methodology. *Information Systems*, 33(2), 1-22. DOI: [10.2139/ssrn.2848560](https://doi.org/10.2139/ssrn.2848560)
3. Eghbali, A, R; Gaskar, R; & Rostami, A. (1384). Ranking of Economics Faculties of Iranian Universities . *Economic Research*, 18(70), 69-89. (In Persian).
4. Esra, Farideh; Ghane, Mohammad Reza; and Rahmani Sefidvoyeh, Mehrzad (2010). Scientific Productions of Faculty Members of Shiraz University in 1379-1386. *Book*, 21(83), 105-127. (In Persian).
5. Geramirad, F; Mohammadi, M; & Sarlak, N., (2014). Content Analysis of Accounting and Finance Scientific Research Journals Published Between 2008-2013. *Management Accounting*, 6(23), 105-122. (In Persian).
6. Khanimoghaddam, H, Reza; Shojaizadeh, Davud; Nabiollahi, A; & Moez, S., (2011). Content Analysis of Health Education Theses from Tehran University of Medical Sciences, Tarbiat Modares University and Iran University of Medical Sciences in 2010-2015. *Payavard Salamat*, 5(1), 80-90. (In Persian).
7. Khavari Moghadam, H; Borhani, S, A., (2013). Content analysis of the Financial Accounting Quarterly from 2013 to 2014. *Financial Accounting*, 14(56), 102-111. (In Persian).
8. Garanina, T., Ranta, M., & Dumay, J. (2022). Blockchain in Accounting Research: Current Trends and Emerging Topics. *Accounting, Auditing & Accountability*, 35(7), 1507-1533.
9. Guffey, D. M., & Harp, N. L. (2017). The Journal of Management Accounting Research: A Content and Citation Analysis of the First 25 years. *Journal of Management Accounting Research*, 29(3), 93-110.
10. Lesage, C., & Wechtler, H. (2012). An Inductive Typology of Auditing Research. *Contemporary Accounting Research*, 29(2), 487-504.
11. Luzadis, V. A., Castello, L., Choi, J., Greenfield, E., Kim, S. K., Munsell, J., & Olowabi, F. (2010). The Science of Ecological Economics: a Content Analysis of Ecological Economics, 1989–2004. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 1185(1), 1-10.
12. Mohammadi, M., Motaghy Dadgar, A., & Motaharinia, I. (2015). Content Analysis of the Articles Published in the Journal of Philosophical-Theological Research during 1378-1391 (1999-2012). *Philosophical Theological Research*, 16(4), 149-171. DOI: [10.22091/pfk.2015.547](https://doi.org/10.22091/pfk.2015.547) (In Persian).
13. Mohammadi, M., Hasan Khani, M., & omid, M. (2017). Content Analysis of the Articles Published in Islamic education bi-quarterly (1384-1394). *Islamic Education*, 12(24), 151-167. DOI: [10.30471/edu.2017.1311](https://doi.org/10.30471/edu.2017.1311) (In Persian).
14. Nobakht, Y., & Nobakht, M. (2020). Study of the Knowledge and Concept Flows of the Articles of Two Quarterly Journal of Accounting Advances from the Beginning of the Publication to the End of 2018. *Knowledge Retrieval and Semantic Systems*, 7(23), 19-37. DOI: [10.22054/jks.2020.48221.1259](https://doi.org/10.22054/jks.2020.48221.1259) (In Persian).

15. Rashidi Ashtiani, A; & Larijani, H, H., (2011). Content Analysis of Scientific Research Publications in the Subject Area of Economics in the Years 2009-2006. *Planning and Budgeting*, 16(3), 133-157. (In Persian).
16. Rahnamae Roudposhti, F; Banitalebi Dehkordi, B; & Kavian, M., (2014). Content Analysis of Scientific- Research Journals in Accounting Field in Iran, *Management Accounting*, 121-143. (In Persian).
17. Rezayet, G, H., (2015). Content and Citation Analysis of Articles Published in the Quarterly Journal Research on Islamic Education and Training. *Research on Islamic Education and Training*, 23(26), 105-138. (In Persian).
18. Saei, M. J., Lari Dashtbayaz, M., & Fateh Goush, H. (2015). A Review and Content Analyzing of Iranian Auditing Research: Two Recent Decades. *Accounting and Auditing Review*, 22(2), 203-220. DOI: [10.22059/acctgrev.2015.54970](https://doi.org/10.22059/acctgrev.2015.54970) (In Persian).
19. Shamsi, M. (2023). Content Analysis of “Strategic Studies Quarterly” Papers: A Six-Year Review (2017-2023). *Strategic Studies Quarterly*, 26(2), 135-153. DOI: [10.22034/srq.2023.177554](https://doi.org/10.22034/srq.2023.177554) (In Persian).
20. Shields, M. D. (1997). Research in Management Accounting by North Americans in the 1990s. *Management Accounting Research*, 9, 3-62.
21. Thompson, J., & McCoy, T. L. (2016). An Analysis of Ethics Articles Published Between 2000-2015 in the Journal of Accountancy and the Accounting Review. *Accounting, Ethics and Public Policy*, 17(2).
22. Zaki, M, A., (2006). A Study of Content Analysis of Research Trends in Specialized Management Journals. *Management Knowledge*, 19(75), 43-74. (In Persian).
23. Zolfigol, M. A. , & Shiri, M. (2010). Research & Development Centers A Bridge between University and Industry. *Science Cultivation*, 1(1), 30-35. (In Persian).